

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Του Γιώργου Βερνίκου

Η ιστορία του δημοκρατικού σοσιαλισμού στην Ελλάδα είναι σίγουρα ενδιαφέρουσα και πάντα επίκαιρη, ιδιαίτερα σήμερα που το μεγαλύτερο ποσοστό των Ελλήνων, αλλά και σ' όλο τον κόσμο, συμφωνούν στις βασικές οικονομικές και κοινωνικές προτάσεις του. Αν κοιτάξουμε τα γεγονότα λίγο αποστασιοποιημένα, θα διαπιστώσουμε ότι τα τελευταία χρόνια έχει γίνει μια μεγάλη σύγκλιση απόψεων προς τις αρχές του δημοκρατικού σοσιαλισμού. Οι περισσότεροι πλέον πιστεύουμε στην ανάγκη να υπάρχει οικονομική ανάπτυξη με κοινωνική ευαισθησία και συνοχή. Να έχουμε ανταγωνιστική οικονομία, να ενθαρρύνουμε την επιχειρηματικότητα, να μην υπάρχει εκμετάλλευση ανθρώπου από τον άνθρωπο και ν' αγωνιζόμαστε για την ισορροπία ανάμεσα στην οικονομία, το περιβάλλον και τον πολιτισμό.

Για να υπάρξει η σύγκλιση σ' αυτές τις βασικές αρχές, δόθηκαν πολλές πολιτικές και κοινωνικές μάχες. Μάχες που είχαν αφετηρία τη διαφορετική πίστη, τα διαφορετικά συμφέροντα, τη διαφορετική ιδεολογία, τις οικογενειακές καταβολές και τις εμπειρίες. Μάχες από τις οποίες έχουν καταγραφεί στην ιστορία αμέτρητοι επώνυμοι και ανώνυμοι αγωνιστές.

Ο Χάρης Μακρυγιώργος μου γνωστοποίησε την επιθυμία του να ιχνηλατήσει και να καταγράψει εμπειρίες της σοσιαλδημοκρατίας την περίοδο από το 1970 μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '90. Στα πλαίσια αυτά, μου ζήτησε ν' αναφερθώ σε προσωπικές εμπειρίες από την περίοδο της «Ελληνοευρωπαϊκής Κίνησης Νέων» (Ε.ΚΙ.Ν.) (περίοδος 1970-72), του φοιτητικού κινήματος (περίοδος 1972-74) και των πρώτων μεταπολιτευτικών χρόνων (περίοδος 1974-1978). Η καταγραφή των γεγονότων εκείνων των περιόδων και η αξιοποίηση των ντοκουμέντων της περιόδου 1974-78 που είναι στο αρχείο μου, αποτελεί για μένα μια αρκετά δύσκολη υπόθεση, που θα προτιμούσα να την κάνω σε μια περίοδο που θα είχα περισσότερο ελεύθερο χρόνο. Ήδη, η παρουσίαση, το Φλεβάρη του 2003, του βιβλίου μου «Όταν θέλαμε να αλλάξουμε την Ελλάδα», που είναι μια καταγραφή των γεγονότων της Ε.ΚΙ.Ν. και της κατάληψης της Νομικής με την ευκαιρία των 30 ετών, ήταν μεν μια έκδοση με πολύ μεγάλη επιτυχία και απήχηση, αλλά στα όρια του χρόνου που θα μπορούσα αυτή την περίοδο ν' αφιερώσω. Επιπρόσθετα, η αναφορά στην περίοδο 1974-78 είναι μεν πλούσια από δράσεις και περιστατικά, λείπουν όμως οι ηρωικές κορυφώσεις του αντιδικτατορικού αγώνα, που δημιουργούν έντονα συναισθήματα. Κορυφώσεις που ήταν αποτέλεσμα του άμεσου και μεγάλου κινδύνου που είχε την περίοδο εκείνη η πολιτική δράση.

Θέλοντας να συμβάλω στην πληρέστερη διατύπωση των προσωπικών μου απόψεων γι' αυτό το βιβλίο, θα κάνω μια σύντομη αναφορά στις προσωπικές μου μνήμες, ξεκινώντας από ορισμένες ημερομηνίες, που τις θεωρώ απαραίτητες για την τακτοποίηση της σκέψης μου:

- *Απρίλης 1967:* Το πραξικόπημα και η κατάλυση της δημοκρατίας.
- *Περίοδος 1967-1969:* Σκοταδισμός. Λογοκρισία. Απαγόρευση βιβλίων και μουσικής. Η ζωή στα πανεπιστήμια νεκρώνεται.
- *Μάης 1968:* Το Κίνημα του Μάη '68 στη Γαλλία θ' ακολουθήσουν φοιτητικά κινήματα σ' όλο τον κόσμο αμφισβήτησης, κοινωνικής απελευθέρωσης και κρίσης των αξιών.
- *Ιούνης 1970:* Έγκριση του καταστατικού της Ε.ΚΙ.Ν., που αποτελεί προσπάθεια των νέων να σπάσουμε την απομόνωση και τη σιωπή της δικτατορίας.

- *Γενάρης 1973*: Οι καταλήψεις της Νομικής, όπου οι φοιτητές ζητούν ελευθερία και τους συμπαραστέκονται καθηγητές, πολιτικοί και λαός.
- *Μάης 1973*: Τελικές συλλήψεις και βασανιστήρια από τη χούντα των ηγετών του φοιτητικού κινήματος.
- *Νοέμβρης 1973*: Η εξέγερση του Πολυτεχνείου.
- *Ιούλης 1974*: Προδοτικό πραξικόπημα στην Κύπρο από την ελληνική χούντα, εισβολή των Τούρκων, κατάρρευση της χούντας. Κυβέρνηση εθνικής ενότητας με πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, Αντιπρόεδρο και Υπουργό Εξωτερικών τον Γιώργο Μαύρο.
- *Αύγουστος-Οκτώβρης 1974*: Έντονη πολιτική δραστηριότητα, με σκοπό την αποχουντοποίηση και την εδραίωση της δημοκρατίας, σε περιβάλλον πολεμικής σύγκρουσης με τους Τούρκους και νέου χουντικού πραξικοπήματος. Στο Υπουργείο Παιδείας γίνεται προσπάθεια αποχουντοποίησης από τους Νίκο Λούρο, Δημήτρη Τσάτσο, Δημήτρη Μαρωνίτη, Δημήτρη Φατούρο και Παναγιώτη Κανελλάκη σε συνεργασία με το φοιτητικό κίνημα, που εκπροσωπείται από το «Διασχολικό».
- *3 Σεπτέμβρη 1974*: Δημιουργία του ΠΑΣΟΚ από τον Ανδρέα Παπανδρέου.
- *9 Νοέμβρη 1974*: Οι πρώτες ελεύθερες φοιτητικές εκλογές, συντριπτική νίκη των αντιδικτατορικών και αριστερών φοιτητικών παρατάξεων.
- *17 Νοέμβρη 1974*: Εκλογές, νίκη του Κωνσταντίνου Καραμανλή. Κυρίαρχη δύναμη στην αντιπολίτευση με 24% η «Ένωση Κέντρου-Νέες Δυνάμεις», δεύτερη δύναμη το ΠΑΣΟΚ με 13%.
- *24 Νοέμβρη 1974*: Μεγάλη διαδήλωση-πορεία ενός εκατομμυρίου λαού, με κυρίαρχο σύνθημα την κάθαρση.
- *8 Δεκέμβρη 1974*: Δημοψήφισμα καταδικαστικό για το πολίτευμα της βασιλευόμενης δημοκρατίας.
- *8-9 Απρίλη 1975*: Πανευρωπαϊκή συνδιάσκεψη νεολαίων για την Κύπρο.
- *21 Απρίλη 1975*: Μεγαλειώδης διαδήλωση για αντιδικτατορική ενότητα και κάθαρση.
- *Φθινόπωρο 1975*: Δίκες των πραξικοπηματιών, των βασανιστών και των κατηγορουμένων για τη σφαγή του Πολυτεχνείου.
- *27 Γενάρη 1976*: Καθιερώνεται επίσημα η δημοτική γλώσσα.
- *Μάης 1976*: Ο Αλέκος Παναγούλης πέφτει θύμα ύποπτου αυτοκινητιστικού δυστυχήματος, πιθανότητα δολοφονίας.
- *Αύγουστος 1977*: Ξαφνικός θάνατος του Μακάριου.
- *Νοέμβρης 1977*: Οι δεύτερες εκλογές μετά τη δικτατορία. Στις εκλογές πρώτη δύναμη αναδεικνύεται η «Νέα Δημοκρατία» και στο χώρο της αντιπολίτευσης κυριαρχεί το ΠΑΣΟΚ με 25% , ενώ η «Ένωση Κέντρου-Νέες Δυνάμεις» περιορίζεται στο 13%. Στις εκλογές του 1977 συμμετέχει και η «συμμαχία» των προοδευτικών και αριστερών δυνάμεων, που λαμβάνει ποσοστό 2,7%.
- *Ιούλης 1978*: Παγκόσμιο φεστιβάλ νεολαίων στην Αβάνα της Κούβας.
- *Φθινόπωρο 1978*: Η «Σοσιαλιστική Νεολαία Ελλάδας» αποφασίζει την αυτοδιάλυσή της.
- *Γενάρης 1979*: Ίδρυση του «Κόμματος Δημοκρατικού Σοσιαλισμού» (ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ.)
- *Οκτώβρης 1981*: Μεγάλη νίκη του ΠΑΣΟΚ στις εκλογές. Σχηματίζει αυτοδύναμη κυβέρνηση.

Με βάση τις ημερομηνίες αυτές, έχω να κάνω μια σειρά από επισημάνσεις.

Η δικτατορία ήταν μια αυθαίρετη εξουσία. Εξέφραζε τις δυνάμεις της οπισθοδρόμησης και τις δυνάμεις της παρακμής της ελληνικής πολιτείας. Οι απάνθρωποι μηχανισμοί της ήρθαν σε σύγκρουση και με τμήμα της ελληνικής παραδοσιακής αστικής κοινωνίας, που θεώρησε ότι το καθεστώς έθιγε κατάφορα τις αξίες της. Η δικτατορία συνέπεσε με μια εποχή που παγκόσμια

υπήρχε έντονη αμφισβήτηση, κυρίως από τη νεολαία, όλης της κλίμακας αξιών, όπως ήταν διαμορφωμένη. Ο Μάης του '68 στη Γαλλία διαπνεόταν ακριβώς από υπαρξιακές αναζητήσεις και από το κλίμα αμφισβήτησης των καθιερωμένων αξιών, που περιελάμβανε τη σχέση Πολιτείας με τους υπηκόους της (τους πολίτες της), τη σχέση άνδρα-γυναίκα και τις σχέσεις γονέων-παιδιών. Μέσα σ' αυτό το κλίμα, τη σκυτάλη του αντιδικτατορικού αγώνα από τις παράνομες Οργανώσεις της περιόδου 1967-70 παίρνουν οι φοιτητές που δεν είχαν καταβολές από την παραδοσιακή αριστερά. Νέοι άνθρωποι, με όραμα έναν καλύτερο κόσμο, συντάσσονται στον αγώνα κατά της χούντας και σ' όλες τις δυνάμεις που τη στήριξαν, όπως φασιστικές, ακροδεξιές και εξουσιαστικές νοοτροπίες.

Στην περίοδο αυτή είναι μεγάλη η συνεισφορά της Ε.ΚΙ.Ν. Σε συνθήκες τρομοκρατίας, έφερε σ' επαφή φιλελεύθερους αστούς με σοσιαλδημοκρατικές απόψεις και πιο έμπειρους σε κοινωνικούς αγώνες αριστερούς, προκειμένου να συνεργαστούν σε μια κοινή κατεύθυνση. Η Ε.ΚΙ.Ν. απέκτησε 220 μέλη με διάφορες ιδεολογικές καταβολές, συσπείρωσε με εκδηλώσεις εκατοντάδες άλλους νέους και αποτέλεσε το φυτώριο για την ανάπτυξη μιας νέας ηγεσίας στο φοιτητικό χώρο. Η χούντα φυσικά σε κάποια στιγμή διέλυσε την Ε.ΚΙ.Ν., αλλά ήταν ήδη αργά, γιατί τη σκυτάλη είχε πάρει το φοιτητικό κίνημα.

Το Φλεβάρη και Μάρτη 1973 υπήρξε μια κορύφωση του φοιτητικού κινήματος με τις περίφημες καταλήψεις της Νομικής, που περιγράφονται αναλυτικά στο βιβλίο που προανέφερα. Σ' όλη αυτή την περίοδο υπήρξε ένα απίστευτο κίνημα διώξεων του φοιτητικού κινήματος και μέχρι το Μάη 1973 είχαν συλληφθεί σχεδόν όλοι οι ηγέτες των φοιτητών. Το καλοκαίρι του 1973 υπήρξαν σημαντικές εξελίξεις, βασανιστήρια των φοιτητών, Κίνημα του Ναυτικού, ψευτοδημοκρατία με το Μαρκεζίνη. Απελευθέρωση της ηγεσίας των φοιτητών το Νοέμβρη 1973. Το Πολυτεχνείο (Νοέμβρης 1973) βρίσκει το φοιτητικό κίνημα σε άλλους συσχετισμούς απ' ό,τι την άνοιξη του 1973. Το φοιτητικό κίνημα είναι έξαλλο από τα βασανιστήρια που υπέστησαν οι ηγέτες του, έχει ριζοσπαστικοποιηθεί και οι παράνομες οργανώσεις των φοιτητών, κυρίως αριστερών προελεύσεων, έχουν πλέον την πρωτοβουλία των κινήσεων. Η νέα χούντα του Ιωαννίδη, που ακολουθεί την πτώση του Παπαδόπουλου, οδηγεί ακόμα και τους πιο μετριοπαθείς ανεξάρτητους δημοκράτες φοιτητές να πιστεύουν ότι η μόνη λύση είναι ο ένοπλος αγώνας.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα η πτώση της χούντας, τον Ιούλη 1974, βρίσκει τη νεολαία και το φοιτητικό κίνημα έντονα πολιτικοποιημένο, με αντιφασιστικό, αντιιμπεριαλιστικό και αριστερό προσανατολισμό. Οι κυρίαρχες δυνάμεις στο φοιτητικό χώρο είναι πέντε. Πρώτες, οι δυνάμεις της ΑΝΤΙΕΦΕΕ-Πανσπουδαστικής, που ανήκουν στο χώρο του Κ.Κ.Ε., του τότε επανομαζόμενου και Εξωτερικού. Δεύτερες, οι δυνάμεις που ανήκουν στο Ρήγα Φεραίο, μετωπικής οργάνωσης νεολαίας με πυρήνα τους νεολαίους του Κ.Κ.Ε. Εσωτερικού. Τρίτες, οι δυνάμεις της νεολαίας που συσπειρώνονται γύρω από το ΠΑΣΟΚ. Τέταρτες, οι δυνάμεις που ανήκαν στη λεγόμενη αντιρεβιζιονιστική αριστερά, με ποικιλία ονομασιών, όπως ΑΑΣΠΕ, ΠΠΣΚ, ΜΛ-ΚΚΕ, ΚΚΕ-ΜΛ, κλπ. και ας με συγχωρήσουν όσους δεν μνημονεύω ή δεν μνημονεύω ακριβοδίκαια στη σύντομη αυτή αναφορά. Πέμπτες, οι δυνάμεις που ανήκαν στο λεγόμενο δημοκρατικό σοσιαλιστικό χώρο και είναι οι δυνάμεις που με την έκδοση αυτή προσπαθεί ν' αφηγηθεί την δράση τους ο φίλος Χάρης Μακρυγιώργος.

Με την πτώση της χούντας σχηματίζεται κυβέρνηση εθνικής ενότητας με πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή. Στην κυβέρνηση συμμετέχουν οι συντηρητικές δυνάμεις της πρώην Ε.Ρ.Ε., η οποία μετασχηματίζεται σε νέο κομματικό φορέα, με την ονομασία «Νέα Δημοκρατία», που συμμετέχουν και αρκετοί κεντρώοι. Συμμετέχουν επίσης οι δυνάμεις της προδικτατορικής

«Ένωσης Κέντρου» με επικεφαλής τον Γιώργο Μαύρο και εκπρόσωποι του αντιστασιακού αγώνα σοσιαλδημοκρατικής ιδεολογίας, που σχηματίζουν και τον πολιτικό φορέα με το όνομα «Νέες Δυνάμεις». Δεν συμμετέχει στην κυβέρνηση της εθνικής ενότητας ο Ανδρέας Παπανδρέου, που στις 3 Σεπτέμβρη 1974, ιδρύει το ΠΑΣΟΚ, συσπειρώνοντας και σημαντικές δυνάμεις του αντιδικτατορικού αγώνα, επίσης σοσιαλιστικής ιδεολογίας.

Όλη αυτή την περίοδο, η μεγάλη πλειοψηφία των αντιδικτατορικών δυνάμεων είναι φυσικό να οραματίζεται μια μεταπολιτευτική περίοδο μπολιασμένη από την ηθική διάσταση του αντιδικτατορικού αγώνα, σοσιαλιστικής κατεύθυνσης και απαλλαγμένη από τα αρνητικά στοιχεία του κομματισμού της προ-δικτατορικής περιόδου. Υπάρχει όμως πολύ μεγάλη πολυφωνία όσο αφορά τη μέθοδο και την τακτική που πρέπει ν' ακολουθηθεί. Μια ισχυρή τάση πιστεύει στην αυτόνομη κάθοδο στις εκλογές χωρίς συμμαχίες με παλιούς κομματικούς μηχανισμούς. Άλλη τάση πιστεύει σε συνεργασία με την «Ένωση Κέντρου» και άλλη τάση με το ΠΑΣΟΚ.

Όλοι αυτοί οι προβληματισμοί αντανακλούν και στο χώρο της σοσιαλδημοκρατικής νεολαίας, που την ίδια περίοδο γίνονται διάφορες ζυμώσεις. Οι δυνάμεις αυτές βρίσκονται σε πολλούς χώρους και με αρκετές ονομασίες, όπως στο χώρο της νεολαίας της «Ένωσης Κέντρου-Νέες Δυνάμεις», στο χώρο της νεολαίας του ΠΑΣΟΚ, σε νέες Οργανώσεις που δημιουργούνται και στην Ε.ΔΗ.Ν. (Ελληνική Δημοκρατική Νεολαία), που προϋπήρχε της δικτατορίας και αποσπάται από την «Ένωση Κέντρου-Νέες Δυνάμεις» με Γενικό Γραμματέα τον Αλέκο Παναγούλη, που επιθυμεί να παίξει και κεντρικό συντονιστικό ρόλο στον αντίστοιχο χώρο.

Στις φοιτητικές εκλογές του Νοέμβρη 1974 βγαίνουν περίπου ισοδύναμες οι παρατάξεις που πρόσκεινται στο Κ.Κ.Ε., στο ΠΑΣΟΚ και στο Κ.Κ.Ε. Εσωτερικού σε συνεργασία με σοσιαλδημοκράτες και με σημαντική εκπροσώπηση αριστεριστικών Οργανώσεων. Δημιουργείται συμμαχία ανάμεσα στην «Πανσπουδαστική» (επιρροή Κ.Κ.Ε.) και τη νεολαία ΠΑΣΟΚ και μοιράζονται τις περισσότερες θέσεις στα τότε πανεπιστημιακά συμβούλια. Σε θέσεις άμυνας, οι υπόλοιπες δυνάμεις προσπαθούν να συνάψουν διάφορες συμμαχίες. Απ' όλες τις νεολαίες πάντως υπάρχει μια τάση συνεργασίας γιατί τα πολιτικά γεγονότα είναι έντονα και η προσπάθεια αυτής της συνεργασίας εκφράζεται με σειρά κοινών εκδηλώσεων και διακηρύξεων για καίρια θέματα, όπως είναι το κυπριακό, η αποχουνοποίηση, ο εκδημοκρατισμός της κοινωνίας.

Όπως ανέφερα, η πλειοψηφία των νέων της σοσιαλδημοκρατίας γνωρίζει και παρακολουθεί τις σημαντικές ανακατατάξεις στον πολιτικό χώρο. Ψάχνει να βρει τον προσφορότερο τρόπο οργάνωσης, έκφρασης και επιρροής. Η περίοδος 1974-77 χαρακτηρίζεται από την αντιπαλότητα ανάμεσα στην «Ένωση Κέντρου-Νέες Δυνάμεις» και το ΠΑΣΟΚ για το ποιος θα κυριαρχήσει στον τότε αντιπολιτευόμενο χώρο. Υπήρχε μια αυξανόμενη αίσθηση ότι η «Ένωση Κέντρου-Νέες Δυνάμεις» χάνει δυνάμεις, το ΠΑΣΟΚ κερδίζει, υπήρχε επιφυλακτικότητα σε πολλά συνθήματα που εξέφραζε το ΠΑΣΟΚ, αλλά υπήρχε και η αίσθηση ότι έπρεπε να υπάρξει συνεργασία των δύο χώρων ώστε να μην κερδίσει τις εκλογές του 1977 η «Νέα Δημοκρατία».

Το Μάη 1976 δολοφονείται κάτω από περίεργες συνθήκες ο Αλέκος Παναγούλης –με τον οποίο είχα στενή πολιτική συνεργασία και οραματιζόμασταν τη δημιουργία μιας μεγάλης νεολαίας, που να περιλαμβάνει όλους τους κεντρώους, τους σοσιαλδημοκράτες, τους νεολαίους του ΠΑΣΟΚ, ακόμα και του «Ρήγα Φεραίου». Την ίδια περίοδο, το αίτημα για συνεργασία της «Ένωσης Κέντρου-Νέες Δυνάμεις» με το ΠΑΣΟΚ είναι πολύ έντονο. Τέσσερις βουλευτές, Γ.Α. Μαγκάκης, Δημήτρης Τσάτσος, Χ. Πρωτόπαπας και Τ. Μήνης, ανεξαρτητοποιούνται, σχηματίζουν την «Πρωτοβουλία για Δημοκρατία και Σοσιαλισμό», ζητώντας την κοινή κάθοδο στις εκλογές της «Ένωσης Κέντρου-Νέες

Δυνάμεις» με το ΠΑΣΟΚ. Προς την ίδια κατεύθυνση κινούνται και δυνάμεις που προέρχονται από το ΠΑΣΟΚ, με την επωνυμία «Σοσιαλιστική Πορεία», καθώς και δυνάμεις της ανανεωτικής αριστεράς.

Τελικά, το φθινόπωρο του 1976 στους χώρους της νεολαίας ιδρύεται η «Σοσιαλιστική Νεολαία Ελλάδας», που συγκεντρώνει τους κορυφαίους νεολαίους από το χώρο του δημοκρατικού σοσιαλισμού και με βασικό εκλογικό αίτημα την κοινή κάθοδο στις εκλογές της «Ένωσης Κέντρου-Νέες Δυνάμεις» με το ΠΑΣΟΚ. Όλη αυτή την περίοδο υπάρχει μια σημαντικότερη παραγωγή κειμένων, ιδεών και πολιτικής σκέψης στο χώρο της σοσιαλδημοκρατίας, που παρόλο που εκείνη την περίοδο δεν ήταν η κυρίαρχη τάση στο χώρο της νεολαίας, στη συνέχεια σημάδεψε την πολιτική ζωή του τόπου και έγινε η κυρίαρχη ιδεολογία.

Τελικά, στις εκλογές του Νοέμβρη 1977 η «Ένωση Κέντρου-Νέες Δυνάμεις» δεν συνεργάστηκε με το ΠΑΣΟΚ, που κάτω υπό την ηγεσία του Ανδρέα Παπανδρέου, ζητούσε την αυτοδύναμη και άνευ όρων κυριαρχία στο τότε αντιπολιτευτικό χώρο, πράγμα που το πέτυχε. Η «Συμμαχία» των προοδευτικών και αριστερών δυνάμεων, που ήθελε την κοινή κάθοδο της αντιπολίτευσης στις εκλογές, πήρε μόνο 2,7%.

Το μικρό εκλογικό αποτέλεσμα της «Συμμαχίας» είχε σαν αποτέλεσμα τα επιμέρους κόμματα που συμμετείχαν να αναζητήσουν το καθένα το δικό του δρόμο και τις δικές του συμμαχίες. Η «Σοσιαλιστική Πρωτοβουλία» ουσιαστικά ανέστειλε τη λειτουργία της.

Το καλοκαίρι του 1978 πραγματοποιήθηκε στην Αβάνα της Κούβας το παγκόσμιο φεστιβάλ νεολαίας με μεγάλη επιτυχία. Τις σοσιαλδημοκρατικές δυνάμεις νεολαίας εκπροσώπησε κυρίως η «Σοσιαλιστική Νεολαία Ελλάδας», που αποτελεί ουσιαστικά και την τελευταία της πολιτική παρουσία. Το φθινόπωρο του 1978 η «Σοσιαλιστική Νεολαία Ελλάδας» -που μου είχε κάνει την τιμή από την ίδρυσή της να με έχει εκλέξει Γενικό της Γραμματέα- εκτιμώντας τις πολιτικές εξελίξεις, το ιδιαίτερο πολιτικό βάρος που είχε πλέον αποκτήσει το ΠΑΣΟΚ, αποφάσισε την αυτοδιάλυσή της, ώστε να απελευθερώσει τις σημαντικές της δυνάμεις για ν' αναπτύξουν πιο αποτελεσματική πολιτική δράση. Πράγματι, από τις δυνάμεις της «Σοσιαλιστικής Νεολαίας Ελλάδας», που περιελάμβανε χίλιους ιδιαίτερα δυναμικούς και συνειδητοποιημένους νεολαίους, μπολιάστηκαν όλοι οι χώροι και κυρίως το ΠΑΣΟΚ, το ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ, ο Συνασπισμός, ακόμα και η «Νέα Δημοκρατία». Ένας μεγάλος αριθμός στελεχών, όπως συνήθως συμβαίνει, προτίμησε ν' ακολουθήσει τη δική του πορεία έξω από κομματικούς μηχανισμούς. Όλοι αυτοί, με διάφορους τρόπους ο καθένας, σημάδεψαν ιδιαίτερα την πολιτική ζωή τα επόμενα χρόνια μέχρι και τις μέρες μας.

Το κίνημα της νεολαίας της περιόδου 1970-78 θα μείνει ανεξίτηλα χαραγμένο στη συνείδηση και τη σκέψη όλων όσων συμμετείχαμε. Επηρέασε τη ζωή μας και τις συμπεριφορές μας. Άλλαξε την κοινωνία μας και έγινε κυρίαρχη πολιτική πραγματικότητα στις επόμενες δεκαετίες. Σ' έναν κόσμο που αλλάζει γρήγορα και οι σημερινές συνθήκες είναι τελείως διαφορετικές, όλους εμάς που ζήσαμε στο επίκεντρο εκείνης της περιόδου, μας συνδέει μια ανεξίτηλη σφραγίδα και ξέρουμε, όταν συναντιόμαστε, ότι μοιραζόμαστε κοινές καταβολές, μοναδικές και αξεπέραστες εμπειρίες.

Γιώργος Βερνίκος

Σπούδασε οικονομικά και είναι επιχειρηματίας, Πρόεδρος της VERNICOS YACHTS και Πρόεδρος της GREENPEACE. Συμμετείχε στον αντιδικτατορικό αγώνα, πρωτοστατώντας στο φοιτητικό

κίνημα. Γενικός Γραμματέας της «Ελληνοευρωπαϊκής Κίνησης Νέων» 1970-1972, από τους πρωτεργάτες των καταλήψεων της Νομικής Φλεβάρη-Μάρτη 1973, Πρόεδρος του «Διασχολικού» καλοκαίρι 1974, Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας της Ε.ΔΗ.Ν. 1975-1976, Γενικός Γραμματέας της «Σοσιαλιστικής Νεολαίας Ελλάδας» 1976-1978.

Το 2003 κυκλοφόρησε το βιβλίο του «Όταν θέλαμε να αλλάξουμε την Ελλάδα» για την ΕΚΙΝ και τις καταλήψεις της Νομικής.